

IBM[®] Lotus[®] software

Spolupráce na vyšší úrovni

- *E-mailů a týmová spolupráce*
- *Sdílení a schvalování dokumentů*
- *Správa znalostí, aktivit a informací v týmu*
- *Instant messaging a videokonference*
- *Integrovaný editor textů, tabulek a prezentací*

COMPUTERWORLD

Samostatně neprodejná příloha

IBM[®]

E-mail a týmová spolupráce přinášejí vysokou hodnotu

Elektronická pošta a řešení pro týmovou spolupráci (groupware) už v současnosti nepředstavují pouhou jednu z možných variant komunikace mezi lidmi. Tyto systémy se pro stále rostoucí počet korporací stávají klíčovou součástí jejich IT architektury a tomu odpovídá i pozornost, kterou příslušní manažeři věnují jejich implementaci a správě.

Podle současných průzkumů téměř tři čtvrtiny globálních společností přiznávají, že bez elektronických komunikačních nástrojů už v dnešní dynamické době nelze přežít. Bez nástrojů pro spolupráci – portály, takzvané teamroomy, webové konference, instant messaging – se vůbec nedokáže obejít zhruba třetina firem a další polovina je považuje za velmi důležité.

Před organizacemi se proto objevuje nová výzva – vybrat si systém elektronické pošty a aplikací pro týmovou spolupráci tak, aby vyhovoval potřebám firmy a přitom dovozoval i další rozvoj do budoucna. Současní zákazníci u produktů této třídy požadují přijatelnou cenu v poměru k následujícím položkám:

- vysoký stupeň zabezpečení (nechtějí dát data do nepovolných rukou, dostávat spam, být infikováni viry a podobně)
- dostatečný výkon (rozhodující je rychlost, stupeň produktivity a spolehlivost)
- nízké náklady na dlouhodobý provoz
- vysoká dostupnost
- možnosti integrace s ostatními systémy

Všem těmto parametrům vyhovují řešení pro týmovou spolupráci software Lotus od společnosti IBM. Uvedené systémy jsou na trh dodávány už více než dvacet let a po celou dobu na tomto trhu hrají dominantní roli. Podle posledních informací se v současnosti počet aktivních globálních uživatelů Lotus Notes vyšplhal už na hodnotu 140 milionů.

Mezi významné novinky patří uvedení Lotus Notes verze 8.5 a Lotus Domino 8.5, které přinášejí propracovaný systém, jenž se vyznačuje schopností velmi pružně reagovat na měnící se požadavky uživatelů.

Software IBM Lotus představuje spolupráci na skutečně nejvyšší úrovni!

Tomáš Vávra

tomas.vavra@cz.ibm.com

COMPUTERWORLD

UCELENÝ INFORMAČNÍ ZDROJ PRO IT PROFESIONÁLY

Vydává: IDG Czech, a. s.,
Seydlerova 2451,
158 00 Praha 5

**Tel. ústředna
s aut. provolbou:** 257 088 + linka;
fax: 236 520 812

Recepce: 257 088 111

Výkonný ředitel: RNDr. Jana Pelikánová

Šéfredaktor: Ing. Petr Mandík (pen)

Tajemnice redakce: Růžena Holíková, tel. 257 088 143

Vedoucí inzertního odd.: Ing. Jitka Vyhliďková, tel. 257 088 181

Vedoucí projektu: Ing. Pavel Louda, tel. 257 088 138

Jazyková úprava: Mgr. Dagmar Schafferová

Grafická úprava: Aleš Mlejnský

Adresa redakce: CW, Seydlerova 2451, 158 00 Praha 5

Internet: jmeno_prijmeni@idg.cz

Zlom a pre-press: TypoText, s. r. o., Praha

Tisk: Triangl, a. s.

Předplatné a reklamace: IDG Czech, a. s., Seydlerova 2451,
158 00 Praha 5, tel. 257 088 163, 776 035 440,
fax 235 520 812; e-mail predplatne@idg.cz

Předplatné pro Slovensko: Doručuje Česká pošta, s. p., v systému D + 1
Mediaprint-Kapa Pressegrasso, a. s.,
Vajnorská 137, P. O. Box 183,
830 00 Bratislava 3, tel. +421 244 458 821,
fax +421 244 458 819,
zelená linka 800 188 826,
e-mail predplatne@abomkapa.sk

Lotus Notes 8.5 – vyšší úroveň týmové komunikace

Lotus software již řadu let pomáhá organizacím zlepšovat vzájemnou komunikaci a zároveň významně podporuje obchodní procesy. Lotus Notes 8.5 posunuje týmovou spolupráci výrazným způsobem kupředu. Má kompletně přepracované uživatelské rozhraní a nabízí nové možnosti jak zvýšit produktivitu a kreativitu při zachování dosavadních investic.

TOMÁŠ VÁVRA (tomas.vavra@cz.ibm.com)

Lotus Notes 8.5 představuje nástroj pro týmovou spolupráci, který usnadňuje zaslání poštovních zpráv, umožňuje předávání důležitých dokumentů prostřednictvím vestavěného workflow (tok dokumentů) a má integrovány funkce přehledu dostupnosti pracovníků či doručování rychlých zpráv.

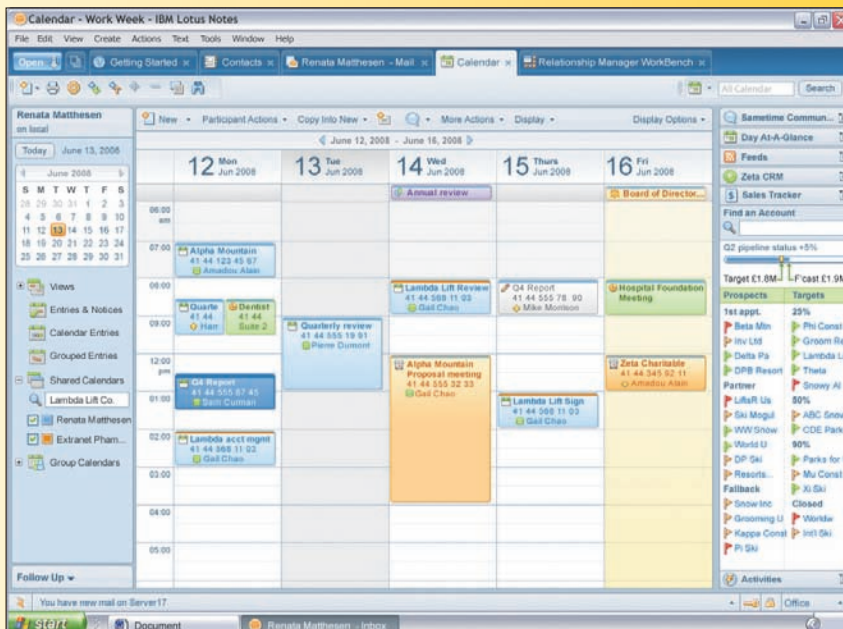
Lotus Notes 8.5 je rovněž výkonným programovým prostředím, které společně dovoluje efektivně a rychle vyvíjet týmové aplikace se zabudovanou obchodní logikou. Ve vytvořených aplikacích uživatelé sdílejí znalosti, revidují dokumenty, předávají či schvalují požadavky a organizují činnosti.

Lotus Notes 8.5 obsahuje pokročilé nástroje pro synchronizaci dat uložených v dokumentech, tzv. replikace – data jsou neustále aktualizována a přenášena mezi pobočkami či pracovními stanicemi uživatelů. S důležitými informacemi proto mohou uživatelé pracovat na svém notebooku i v době, kdy nejsou připojeni k firemní síti. Po připojení se spustí replikace a všechny změny se přenesou i na centrální server.

Bezpečnost i workflow

Pro Lotus Notes je obvyklá vysoká míra zabezpečení dat a informací – u každé jednotlivé aplikace s daty lze nastavit, kteří uživatelé budou mít odpovídající úroveň přístupových práv (čtení, zápis, bez přístupu, opravy atd.). Tato pravidla se nenastavují pouze pro aplikace, ale lze je stanovit i pro jednotlivé dokumenty nebo i jejich části. Správným nastavením práv tak lze dosáhnout například toho, že ve vytvořené aplikaci, do níž jsou ukládány popisy produktů, vidí výrobní ceny produktů pouze osoby s příslušnými právy.

Klíčovou vlastností produktu Lotus Notes 8.5 je nastavitelný oběh dokumentů. Uživatel vyplní připravený formulář a po uložení je dokument automaticky předán k vyřízení dalšímu pracovníkovi. Na procesní schválení či jinou činnost je následující osoba upozorněna e-mailem, který obsahuje nejdůležitější popisné informace a odkaz na příslušný dokument. Po kliknutí na odkaz se schvalovatel přesune k danému dokumentu a zároveň se mu nabídnou tlačítka pro odpovídající činnosti (schválení, zamítnutí apod.).

Moderní prostředí Lotus Notes, ve kterém se snadno zorientujete.

Díky zabudovaným bezpečnostním prvkům může schválení, doplněné o elektronický podpis, provést pouze osoba s příslušnými právy a certifikáty.

Tímto elegantním způsobem se řeší běžné kancelářské činnosti – schvalují se služební cesty, evidují se žádosti o dovolenou, provádí se vyúčtování nákladů, ob- jednává se nákup drobného materiálu a další.

Variabilita řešení

Lotus Notes 8.5 představuje snadno rozšiřitelné řešení, které je možno zákaznický upravovat a rozšiřovat, požadované funkce doplňovat či propojovat s dalšími systémy. Doplnit je proto možné například faxovou bránu, aplikace pro evidence projektů, nabídek, schůzek, telefonátů apod.

Řešení Lotus Notes 8.5 je otevřený systém, neboť převážnou většinu vytvořených aplikací jde dále upravovat. Zdrojový kód aplikací je otevřený, přičemž jednotlivé funkcionality lze doplňovat téměř v produkčním prostředí, s okamžitým přínosem pro všechny uživatele bez nutnosti zásahu na jejich pracovních stanicích.

Možnosti přístupu

Systém Lotus Notes 8.5 lze vedle operačních systémů Microsoftu provozovat také na platformách SuSE Linux Enterprise Desktop, Red Hat Enterprise Linux 5 WS, Ubuntu či Mac OS X.

K nejpoužívanějším součástem systému Lotus Notes – k poště, kontaktům, kalendáři a úkolům – je možné přistupovat i prostřednictvím internetového prohlížeče, tzv. Domino Web Access. Uživatelské rozhraní a ovládání je přitom téměř identické jako v klientském prostředí Lotus Notes 8.5. Důležité kontakty, schůzky v kalendáři či poštovní zprávy mohou být synchronizovány na PDA a mobilní telefony pomocí Lotus Traveler.

Inovované uživatelské rozhraní a rychlé zprávy

Lotus Notes 8.5 dovoluje pracovníkům být ve své každodenní práci ještě více produktivní a inovativní. Díky propojení s nástroji pro okamžité předávání zpráv vidí uživatel v každém dokumentu či zprávě, zda je příslušná osoba aktuálně k dispozici. U každé osoby se navíc ob-

jeví fotka z firemního adresáře, doplněná informacemi o aktuální pracovní pozici, telefonních kontaktech a pracovišti. Je snadné ihned zahájit konverzaci a vyřešit důležité úkoly mnohem rychleji. Rozhodování o použití vhodného prostředku pro komunikaci (e-mail, chat, přenos souboru) je prováděno na základě přítomnosti příslušného uživatele.

Pošta a kontakty

V poště lze nyní samostatně zobrazit nepřečtené e-maily, sdružit probíhající e-mailové korespondence a ukládat historii rychlých zpráv. Množství přehledných ikon pomáhá uživateli rozeznat, zda byl příchozí e-mail adresován pouze jemu, nebo větší skupině, zda již na e-mail odpověděl, či ho přeposlal, a kolik zpráv je součástí korespondence. Náhled e-mailu zobrazuje namísto předmětu první řádky poštovních zpráv a indikuje, ve kterých složkách jsou zprávy uloženy.

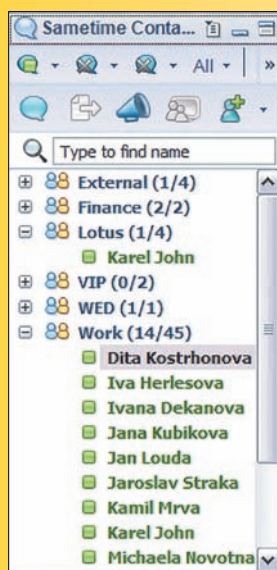
Vestavěné nástroje pro úsporu času – pravidla na třídění pošty, ochrana před spammem, automatická archivace, zprávy v době nepřítomnosti a odkazy na přístup do pošty spolupracovníků zlepšují produktivitu každého pracovníka.

Lotus Notes 8.5 obsahují takové funkce, jako jsou například možnost „odvolání“ omylem odeslané poštovní zprávy, zabránění automatickému stahování obrázků, volitelné zapnutí zobrazení části hlaviček pošty a vylepšení adresování při výběru příjemců zpráv.

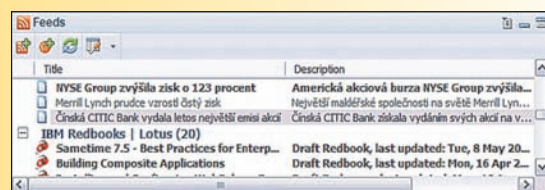
V kontaktech, které nyní obsahují fotky uživatelů a náhled ve formě vizitek, si uživatel může přehledně zobrazit osoby či společnosti, a to i např. podle data narození. Vyhledávání je rychlé a snadné, pomocí fulltextového vyhledání lze navíc najít i informace uložené v poznámkách kontaktů. Pro zrychlení adresování je připraven náhled na osoby, se kterými uživatel komunikoval v nedávné době. Na dostupnost vybraného kontaktu se uživatel může nechat upozornit prostřednictvím nástroje rychlých zpráv.

Další vylepšení v Lotus Notes

Postranní lišta je novým rozšířením klienta systému a zobrazuje kontakty on-line komunikace, kalendářový přehled dne, zobrazení aktivit a přístup k čtečce RSS.

Otestujte si, jak se zrychlí vaše práce, pokud začnete jako první vyřizovat e-maily, u nichž víte, že odesílatel je momentálně u počítače a připraven s vámi příslušné detaily okamžitě řešit.

Přesvědčete se, jak rychlý máte přístup ke všem novinkám prostřednictvím vestavěné čtečky RSS a jak snadné je otevření příslušných odkazů v integrovaném internetovém prohlížeči.

Může být dodatečně rozšiřována o vlastní pluginy, díky kterým tak lze přehledně zobrazovat nejdůležitější informace na jednom místě.

Lotus Notes 8.5 je postaven na platformě Eclipse. To přináší možnost snadno integrovat nové funkce bez nutnosti tvorby složitých aplikací. Schopnost vytvářet kompozitní aplikace přináší společně s možností jednoduše vytvořit znovupoužitelné programové části, které mohou být různě mixovány a přizpůsobovány konkrétním potřebám koncových uživatelů. Kompozitní aplikace mezi sebou mohou spolupracovat, a tak např.

kliknutí na název společnosti způsobí v dalších zobrazených oknech aktualizaci informací o telefonních číslech, zobrazení přehledu odběrů a poskytnutí informací o zodpovědném obchodníkovi.

Další novinky ve verzi Lotus Notes 8.5 zahrnují automatickou kontrolu pravopisu již během psaní textu, inteligentní adresování, podporu pro vrácení několika kroků zpět, přehledné zobrazení otevřených oken či centralizované předvolby.

Vytvořte si vlastní aktivitu jako řídicí centrum a ukládejte do ní prezentace, brožury a další dokumenty. Používejte aktivitu na plánování, sledování plnění úkolů a správu termínů. Váš tým bude vždy vědět, kde získat aktuální informace.

Řízení aktivit

Centrum Aktivit spolu s volitelným Activity serverem dovoluje přehledně organizovat důležité osobní projekty a úkoly, koordinovat činnosti s dalšími členy týmu a účelně spravovat množství každodenně přicházejících informací. Typickým využitím aktivit je například plánování společných týmových akcí, společné projekty nebo vedení dokumentace. Přístup k aktivitám je navíc možný i z internetového prohlížeče, takže každá zaznamenaná aktivita je dostupná i pro klienty nepoužívající software Lotus Notes 8.5.

Aktivita se zobrazují přehledně v postranní liště a mají podobu stromového menu, ve kterém jsou zobrazeny pro další použití. Pomocí funkce drag&drop lze do příslušné aktivity jednoduše přenést důležité e-maily. Stejným způsobem je možné uložit i zaznamenanou historii z on-line komunikace (chatu), takže uživatel má kdykoliv později tuto komunikaci snadno k dispozici. K aktivitám lze dále připojovat důležité úkoly, poznámky, internetové odkazy, vytvořené textové dokumenty, tabulky či prezentace.

Aktivita však získávají význam především při týmové spolupráci, kdy každá založená aktivita má definovaný okruh čtenářů a editorů. Zodpovědné osoby tak mají důležitá data vedena přehledně v postranní liště vedle e-mailů. Otevřením a prohlédnutím aktivity získají rychle přehled o tom, které činnosti si vyžadují jejich pozornost. Do příslušné aktivity mohou snadno pozvat dalšího kolegu, a to zasláním odkazu na vybranou aktivitu prostřednictvím e-mailu.

Nástroje pro produktivitu – kancelářské aplikace

Lotus Notes 8.5 přináší bez dodatečných finančních investic nástroje pro běžnou kancelářskou práci. Jde o balík aplikací, který dovoluje uživatelům vytvářet, upravo-

vat a sdílet textové dokumenty, výpočetní tabulky a prezentace. Tento balík nástrojů, označovaný jako IBM Productivity Tools, rovněž plně podporuje formát ODF, který je společností a vládami uznáván jako mezinárodní standard pro ukládání a sdílení editovatelných dokumentů (textové dokumenty, výpočetní tabulky, prezentace).

Díky použití nástrojů kompatibilních s ODF není nutné se vázat na jednoho dodavatele, a uživatelům díky tomu pro práci s dokumenty odpadá potřeba licencovat, instalovat a spravovat různá dodatečná řešení.

Sdílení dokumentů

Uživatelé mohou využít rychlého a snadno obsluhovatelného nástroje pro sdílení dokumentů. Odesílané přílohy již nemusí plnit poštovní schránky – odesílatel při odeslání zvolí, zda příjemcům odešle celou přílohu, nebo pouze odkaz. Příjemci tak pracují vždy s aktuální verzí dokumentu. Lotus Notes dokáže nahradit sdílení dokumentů v adresářích, navíc doplněně o bezpečnostní prvky. Přístup k dokumentům je např. z MS Office či z Průzkumníka zajištěn prostřednictvím připravených konektorů.

Závěrem

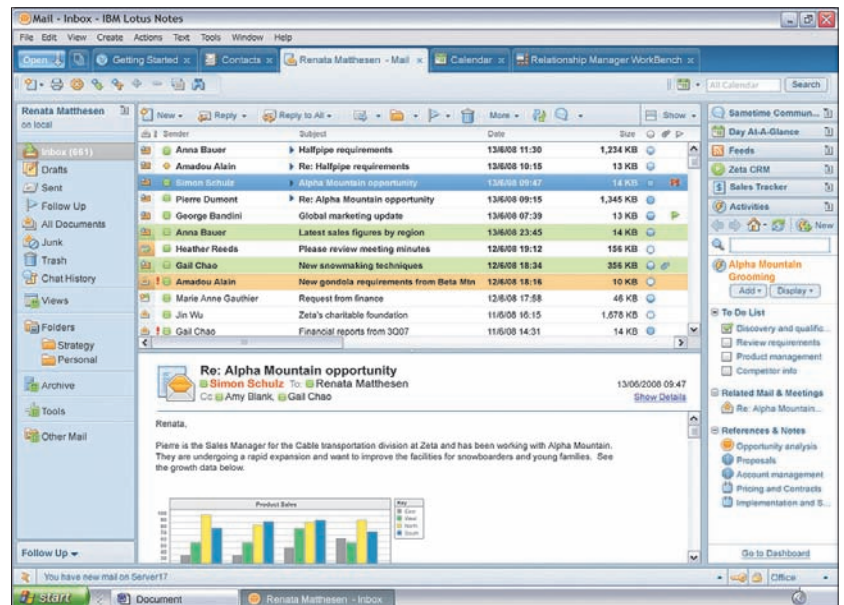
Lotus Notes 8.5 představuje novou generaci nástrojů pro spolupráci, přináší výrazná vylepšení, přidává nástroje pro běžnou kancelářskou práci a integruje všechny inovativní prvky do jednotného, uživatelsky příjemného prostředí. Pracovníci jistě ocení komfortní ovládání a užíváním vzájemně provázaných prvků se jejich práce stane produktivnější. Společnostem se zjednoduší obchodní procesy, zlepší evidence a usnadní spolupráce. Očekávat můžete samozřejmě plně lokalizovanou českou verzi.

Klíčové vlastnosti Lotus Notes

- pošta, kalendář, úkoly
- zabudované rychlé zprávy
- týmová spolupráce v aplikacích
- kancelářské nástroje pro tvorbu dokumentů
- kompozitní aplikace
- plnotextové vyhledávání
- synchronizace dat – replikace
- nastavení práv a bezpečnosti
- klient pro Linux a Mac

Lotus Notes 8.5

- vylepšené uživatelské rozhraní
- sdílení dokumentů
- postranní lišta s kalendářem
- aktivity
- RSS čtečka
- sdružení zpráv do konverzací
- historie spolupráce
- „odvolání“ omylem odeslané zprávy

S Lotus Notes klientem vše na jednom místě a přehledně uspořádané.

Lotus WorkFlow – pracovní toky bez kompromisů

Lotus WorkFlow řeší:

- oběh dokumentů a procesy
- modelování procesů v grafickém návrháři
- automatický převod do zdrojového kódu
- hierarchická struktura společnosti
- automatické urgencye
- adaptabilita na změny procesů
- uchování starších verzí procesů
- definice procesů koncovými uživateli
- přístup i přes internetový prohlížeč

V současné době se většina firem potýká s řešením pracovních toků (procesů). To zahrnuje nejen jednoduché procesy, jako jsou třeba požadavky na služební cestu či objednávka kancelářských potřeb, ale i komplexní procesní popis organizace – jde např. o řešení ISO systému, o nástroje pro finanční schvalování (nákupní požadavky, faktury apod.), o řízení oběhu dokumentových agend, o helpdesk apod.

TOMÁŠ VAVRA (tomas.vavra@cz.ibm.com)

Optimalizace a zajištění korektního průběhu takovýchto procesů mohou být realizovány prostřednictvím elektronických nástrojů procesní podpory. Po analýze každé jednotlivé aktivity procesu je klíčovou podmínkou úspěšné implementace a provozu elektronického oběhu dokumentů schopnost plně adaptace na definovaný proces a zároveň dostatečná flexibilita pro budoucí rozvoj procesu (úpravy) související např. se změnami ve společnosti.

Optimální technologický základ pro tvorbu řešení správy rozličných dokumentových agend, řízení elektronického oběhu dokumentu a všeobecnou podporu firemních procesů nabízejí technologie společnosti IBM – Lotus WorkFlow, Lotus Domino a Lotus Notes. Možnosti těchto nástrojů poskytují prostředí pro velmi flexibilní vývoj řešení plně přizpůsobených podmínkám i potřebám zákazníka.

kumentů používaných v rámci pracovního cyklu, nastavení podmínek pro automatickou urgenci v případě prodlevy vyřízení aktivity či procesu, definice variant rozhodnutí řešitele, stanovení podmínek dokumentového toku a další parametry. Kromě standardních aktivit vyřizovaných jednotlivými účastníky lze nadefinovat a do průběhu procesu zakomponovat i automatizované akce.

Vytvářené procesy je možné specifikovat jako samostatně probíhající cykly nebo je lze strukturovat do několika úrovní, a tím zajistit možnost rozpadu od nejvyšší úrovně až po základní subprocessy. Jakákoliv změna se pak promítne do všech úrovní.

Finální verze procesu je následně aktivována, přičemž na systémové úrovni dochází k „překladu“ grafického schématu do zdrojového kódu a jeho zakomponování do struktury aplikace workflow. Proces lze kdykoliv velmi snadno modifikovat a aktivovat v upravené verzi, veškeré předchozí verze procesu zůstávají uchovány.

Modelování schémat procesů

Lotus WorkFlow je technologický nástroj určený k modelování schémat procesů společnosti a jejich automatizovanému převodu do zdrojového kódu využívaného v rámci workflow aplikací. Procesy jsou definovány v prostředí grafického návrháře – WorkFlow Architect. Tvůrce procesu do procesního schématu zakomponovává jednotlivé prvky/aktivity a zároveň definuje jejich vlastnosti a podmínky směrování datového toku. Jedná se zejména o identifikaci řešitelů aktivity, určení typů do-

Standardní systémové nástroje řízení přístupu k datům zaměřené na určování práv konkrétní osoby rozšiřuje v rámci dodávaných aplikačních řešení z oblasti workflow modul zachycující hierarchii společnosti. Tento modul zohledňuje pracovní zařazení uživatelů, jejich role v projektových týmech apod. a v závislosti na těchto údajích zpřístupňuje konkrétní funkce či data.

Lotus WorkFlow poskytuje platformu pro automatizaci, zdokonalení a řízení vnitřních procesů s účelem snížení nákladů a zkrácení doby odezvy. Aplikace lze vytvářet v rámci organizace mnohem rychleji, kvalitněji a s vysokou mírou flexibility v případě aktualizace procesu vynucené změnami ve společnosti. Celková filozofie použití technologie Lotus WorkFlow umožňuje delegovat odpovědnost za definici workflow cyklů mimo IT oddělení.

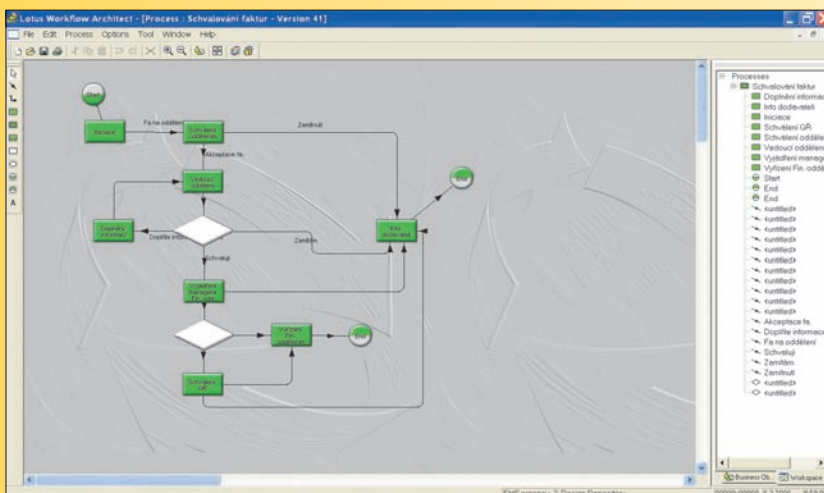

Schéma procesu schvalování faktur v prostředí Lotus WorkFlow Architect.

Lotus Sametime – zrychlení firemní komunikace

Trend moderního způsobu komunikace prostřednictvím krátkých zpráv (instant messaging, IM) se již projevuje vyšším množstvím poslaných IM zpráv než samotných e-mailů. Mladá generace tento způsob komunikace již nepovažuje za zdroj zábavy, ale zcela běžně za důležitý pracovní nástroj, kterým dokáže rychle a efektivně předat důležité informace dalším uživatelům ve velmi krátkém čase a hlavně se zpětnou vazbou. Navíc se však možnosti samotné komunikace rozšiřují o propojení s obchodními systémy a s nástroji pro spolupráci a proto se současné nástroje IBM již označují termínem Unified Communication & Collaboration (UCC).

PETR KUNC (petr_kunc@cz.ibm.com)

Dnešní komunikace již neznamená potřebu pouze předat zprávu k příjemci a čekat na zpětnou reakci. Moderní systémy musejí poskytovat i „třetí rozměr“ komunikace – poskytnout nástroje, které usnadní spolupráci a nabídnou nové funkce.

Za celkem samozřejmé je možné považovat získání informací o momentální přítomnosti (připojen, zaneprázdněn, na schůzce apod.), které je možné získat nejenom u každé e-mailové zprávy (MS Outlook, Lotus Notes), ale i v libovolné aplikaci dostupné např. přes internetový prohlížeč. Následné okno zobrazí fotku uživatele, doplněnou o telefonní čísla, pracovní zařazení a momentální lokalitu uživatele – vše získané z firemních adresářů či uživatelsky zadaných informací. Po získání takového přehledu, s kým komunikujeme, se nabízejí funkce pro komunikaci – můžete zahájit okamžitou textovou komunikaci – chat, kdy se příjemci zobrazí zpráva na monitoru, při psaní dochází ke kontrole pravopisu a k dispozici jsou další nástroje pro odeslání hypertextových odkazů, šifrovaný přenos souborů, odeslání emotikonů či sejmutí části obrazovky. Podpora těchto funkcí se objevuje i ve standardních kancelářských aplikacích MS Office a Lotus Symphony. Navíc je možné klienta rozšiřovat pomocí aplikací – pluginů –, které doplní další funkce.

To vše poskytuje základní klient Lotus Sametime Entry. Nutno poznamenat, že tento klient je již standardní součástí poštovního klienta Lotus Notes a výhody takového řešení se projeví i ve velmi malých společnostech.

Sametime Standard

Vyšší edice Sametime Standard povyšuje textovou komunikaci a přidává další prvky – umožní hlasovou VoIP komunikaci i s integrací videopřenosu. Takový klient pak může volat dalším uživatelům, pouze za využití stávajícího datového připojení k internetu. Toho využijí zejména společnosti při volání mezi pobočkami či jednotlivci během cest do zahraničí, čímž minimalizují náklady na telefonní hovory.

Navíc je možné celý systém propojit i s telefonní ústřednou a zajistit přenos hlasu i do telefonní sítě, případně přesměrovávat všechny přicho-

zí hovory na telefon. Vytáčení telefonních čísel se tak děje automaticky po výběru telefonního čísla v počítači, stačí pouze zvednout telefonní sluchátko a slyšíte volaného. Integrace také umožní zobrazení nepřijatých hovorů, ovládání hlasové schránky apod. Opět je možné rozšiřovat klienta o volitelné pluginy a tak může být komunikace doplněna např. o možnost odesílání a přijímání SMS.

Dalším rozšiřujícím prvkem je integrace s veřejnými IM systémy – ICQ, AOL, Yahoo, Google. Všichni tak získají možnost komunikovat se svými dodavateli, zákazníky a přáteli, navíc

přes zabezpečenou bránu, jejíž provoz je plně pod dohledem administrátorů.

Klienta Lotus Sametime je možné přenést i na mobilní zařízení. Ostatním uživatelům je indikována přítomnost takového uživatele pomocí speciální ikony s telefonem. Mobilní variantu řešení mohou využít uživatelé PDA nebo smartphonů s operačním systémem Windows Mobile, dále pak uživatelé telefonů řady Nokia S60 a také majitelé přístrojů BlackBerry.

Součástí této edice je i provoz webových konferencí, prostřednictvím kterých je možné uspořádat schůzky a porady mezi více lidmi a provádět prezentace dokumentů či aplikací.

Sametime Advanced

Poslední uvedenou edicí je Sametime Advanced. Tato verze navíc k předchozím doplňuje i další funkce, které byly vytvořeny tak, aby bylo snadné najít experty na dané oblasti, získat odpovědi na dotazy, které uživatelé zadávají. Dochází také k hodnocení znalostí a odpovědí, automaticky se vytvářejí na webu „často kladené dotazy“ a to ze vzájemné interakce mezi uživateli.

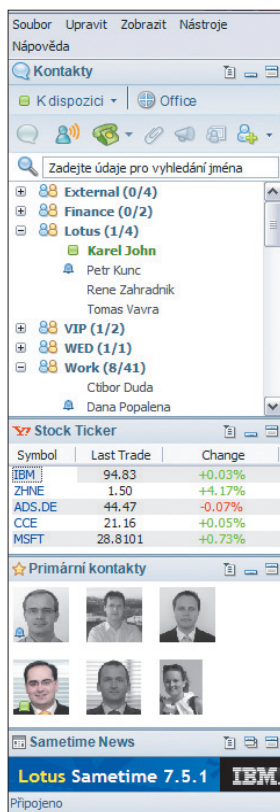
Vítanou novinkou jsou rovněž trvalé chaty, které zaznamenávají veškerou komunikaci trvale na serveru se všemi připojenými soubory.

Klíčové vlastnosti Lotus Sametime

- přenos rychlých textových zpráv (chat)
- propojení s kancelářskými balíky (MS Office, Lotus Symphony)
- telefonování přes internet
- sdílení obrazovek
- konferenční hovory
- videokonference
- podpora běžných operačních systémů (MS Windows, Linux, Mac OS)
- klient pro mobilní zařízení (Windows Mobile, BlackBerry, Nokia řady S60)
- mnohá rozšíření pomocí pluginů
- propojení se systémy Lotus Notes a MS Outlook

Pro malé i velké společnosti

Lotus Sametime je postaven na platformě Eclipse Framework a je navržen s důrazem na otevřenost, zabezpečení a postupnou rozšiřitelnost. Lotus Sametime také úzce spolupracuje s e-mailovými servery, jako je Lotus Domino nebo Microsoft Exchange. Díky těmto vlastnostem představuje Lotus Sametime ideální nástroj jak pro malé, tak i pro velké společnosti. Jeho používání šetří čas a přináší rychlé snížení nákladů i zvýšení efektivity práce v každé společnosti.

Okno Klienta Lotus Sametime.

Lotus Quickr – snadné sdílení informací a dokumentů

Efektivní týmová spolupráce a sdílení dokumentů a informací v týmu je základem každého úspěšného projektu. Bez řešení, které umožní sdílení a správu dokumentů, bez týmového kalendáře, nástěnky či blogu se již dnes pravděpodobně žádná firma neobejde.

Lotus Quickr zajišťuje:

- sdílení dokumentů napříč firmou
- úložiště pro osobní dokumenty
- oběh a schvalování dokumentů (workflow)
- týmový kalendář
- týmový prostor k sdílení informací a zkušenosti
- blogy
- wikies
- propojení s produkty Lotus Notes a Lotus Sametime
- propojení s MS Office, MS Outlook

TOMÁŠ VAVRA (tomas.vavra@cz.ibm.com)

Lotus Quickr 8 představuje nový přístup ke sdílení informací a dokumentů. Jde o komplexní systém určený ke spolupráci uživatelů a týmů jak uvnitř firmy, tak i mimo ni, a to při současném zachování integrity informací a aktuálnosti dokumentů. Lotus Quickr zajišťuje celou problematiku sdílení informací a oběhu dokumentů.

Sdílení a ukládání dokumentů

Základním nástrojem je úložiště (knihovna) dokumentů. Díky konektorům z různých systémů a programů může uživatel do sdíleného úložiště ukládat všechny vytvořené soubory (včetně MS Office). Uživatel nemusí ukládat dokument na lokální disk, ale může využít týmové úložiště – tím je soubor zpřístupněn ostatním, kteří s ním mohou ihned pracovat. Úložiště je integrováno do prostředí MS Windows, kdy v Průzkumníku uživatel kromě lokálních a síťových disků vidí i jím vytvořené složky či sdílené složky, přičemž s dokumenty může pracovat obvyklým způsobem drag&drop.

Týmové sdílení informací

Lotus Quickr není jen úložištěm dokumentů, ale i prostorem pro sdílení informací v týmu. Obsahuje nástroje pro vytvoření týmového kalendáře, týmových úkolů, diskusního fóra, blogů či wiki.

V produktu Lotus Quickr mohou uživatelé vytvořit virtuální týmový prostor pro určitý projekt a tam shromažďovat příslušné informace. Také se mohou připojit k již vytvořeným týmovým prostorům. Zabezpečení je v tomto případě realizováno na základě přístupových práv na úrovni jednotlivých uživatelů nebo týmů a uživatelé mohou uvedeným způsobem sdílet nejen dokumenty, ale rovněž své znalosti a zkušenosti.

S dokumenty v Quickru lze pracovat pomocí webového prohlížeče, kdy uživatelé mají uložené soubory a další informace logicky uspořádány do přehledné hierarchie internetových stránek. Díky tomu mohou s informacemi a soubory intuitivně pracovat.

Součástí produktu Lotus Quickr je i vyhledávání, které dovoluje potřebnou informaci nebo soubor rychle najít. Kromě sdílených složek mají uživatelé k dispozici osobní složky, které slouží pro bezpečné uložení vlastních dokumentů. Dokumenty lze verzovat a rovněž jde nastavit proces oběhu dokumentů zajišťující potřebné schválení (workflow).

Lotus Quickr sám publikuje uložené informace prostřednictvím RSS kanálů a také umožňuje do svých týmových prostor přidávat externí RSS kanály z jiných zdrojů.

Spolupráce s Lotus Notes a Lotus Sametime

Do sdíleného úložiště dokumentů lze dokumenty ukládat také přímo z Lotus Notes verzí 7 a 8 – uživatelé mohou dokument z přílohy e-mailu uložit do knihovny dokumentů, čímž nezatežují kapacitu poštovní schránky a navíc příslušný dokument je hned připraven pro sdílení s kolegy. Obdobně lze postupovat i při vytváření e-mailu – uživatel nemusí dokument vkládat do zprávy, ale může snadno poslat jen odkaz na soubor umístěný v úložišti.

Součástí produktu Lotus Notes 8 jsou také editory dokumentů (Lotus Symphony), které dovolují podobně jako kancelářské nástroje balíku MS Office ukládat vytvořené soubory do úložiště v Lotus Quickr.

Pokud uživatelé často využívají rychlé zprávy v Lotus Sametime, nemusí toto prostředí opouštět – díky propojení do úložiště dokumentů Lotus Quickru totiž mohou pracovat s veškerými tam uchovanými soubory.

Samozřejmostí je rovněž ukládání dokumentů, funkce drag&drop či nebo posílání odkazu na soubory přímo v chatu.

Lotus Quickr Entry

Uživatelům Lotus Notes 8 je navíc bezplatně k dispozici i speciální edice Lotus Quickr Entry s funkcí omezenou pouze na vytváření osobních (tedy nikoliv týmových) prostor. Uživatelé mohou ukládat a třídit dokumenty do svých knihoven a sdílet je s ostatními. I v tomto případě lze k dokumentům přistupovat pomocí konektorů z jiných programů.

Prostředí Quickru je intuitivní a příjemné.

WebSphere Portal – jednoduchý přístup k informacím

IBM WebSphere Portal představuje řešení pomáhající zjednodušit a zpřehlednit přístup uživatelů k informacím, firemním aplikacím a rovněž k procesům.

PETR KUNC (petr_kunc@cz.ibm.com)

V současnosti firmy často disponují řadou aplikací, které používají různé proprietární klienty nebo odlišná webová uživatelská rozhraní. Pro každou z nich jsou přítomny vyžadována speciální přihlašovací jména a hesla. Pokud některá aplikace není často používána (například zadávání dovolené), mohou mít uživatelé při jejím pozdějším spuštění problém zorientovat se v ovládání, a dokonce mohou volat na helpdesk. Obecně tak dochází k prodlevě v získávání informací při práci s nimi.

Vhodnější alternativu představuje stav, kdy lidé pou-

Po úspěšném přihlášení se uživatelé otevřou stránky sestavené přímo jemu na míru, a jež jsou zpravidla rozděleny do několika částí:

- Globální informace a aplikace, určené pro celou společnost.
- Stránky určené pro oddělení, skupiny či týmy, jichž je uživatel členem.
- Osobní stránky, jako třeba přístup k poště, ke kalendáři, k přiděleným úkolům, k osobním úkolům apod.

Tento personalizovaný přístup k informacím dovoluje výrazně omezit množství dat, která pro zaměstnance nemusí být potřebná – buď trvale (s ohledem na jeho pracovní zařazení), nebo dočasně (podle úkolu či procesu, na kterém právě pracuje).

Úvodní obrazovka portálu – centrálního místa pro přístup k firemním informacím.

živají jednotné webové prostředí, přihlašují se heslem pouze jednou a zobrazené stránky jsou přizpůsobeny přímo jim, jejich pozici ve firmě a oprávnění pracovat s příslušnými informacemi.

Právě to řeší produkt WebSphere Portal.

Firmy střední velikosti, ale i velké korporace, mohou s jeho pomocí budovat podnikové intranety, zákaznický orientované portály či dokonce portály B2B (Business-to-Business). Práce s Portalem je jednoduchá – uživatel se k němu přihlásí prostřednictvím běžného internetového prohlížeče a svého jména a hesla, které je ověřeno v rámci LDAP serveru, jenž ve společnosti již zpravidla existuje a pro tyto účely jej lze využít.

IBM WebSphere Portal podporuje celou řadu jazyků, čeština je mezi nimi.

Portlety usnadňují orientaci

Každá stránka Portálu je složena z několika komponent, tzv. portletů. Jedná se o webové aplikace, jejichž úkolem je prezentovat obsah uživateli. Obsah je přitom uložen buď přímo v portálové databázi, nebo v existujícím systému někde v pozadí (back-end) – třeba na poštovním serveru, v databázi CRM nebo v systému pro řízení skladu. Portal v současnosti využívá spíše druhý způsob uložení, když slouží jako nástroj integrující existující back-end systémy.

Portlet sám o sobě představuje nezávislou komponentu s nastavenými přístupovými právy, kterou lze opako-

vaně používat na různých místech uvnitř jednoho i více portálů.

Portlet je však schopen komunikovat i s ostatními portlety, vyměňovat si s nimi informace a podle dostupných informací reagovat a měnit zobrazovaná data. Předávat informace si však mohou i ty portlety, u nichž příslušné back-endové systémy, ze kterých jsou data zobrazována, spolu propojeny nejsou. Lze tedy mít například v levém portletu přehled objednávek a v pravém portletu pohled do skladové evidence. Kliknutím na objednávku vlevo se číslo výrobku přeneso do pravého portletu, a ten automaticky překreslí svůj obsah tak, aby zobrazil, kolik kusů požadovaného výrobku je na skladě.

postavenými nad servery Lotus Domino. Může například pro přihlašování využívat seznam uživatelů, přistupovat automaticky k poště a kalendáři přihlášeného uživatele, zobrazovat informace uložené v databázích Domino, využívat Lotus Sametime pro komunikaci uživatelů v reálném čase (instant messaging) či pro pořádání webových konferencí (tedy i s přenosem zvuku a videa).

Portal samozřejmě také dovoluje vytvářet vlastní portlety, které se vyvíjejí v jazyce Java. Portal pro tvorbu portletů dodržuje standard JSR 168, a proto umí pracovat se standardizovanými portlety i od jiných výrobců či dodavatelů.

Pro rychlý vývoj portletů je uživatelům v rámci WebSphere Portalu k dispozici nástroj WebSphere Portlet Factory, jenž je specializován na tvorbu portletů, které se připojují k back-endovým systémům (například databázovým serverům). Pomocí poměrně rozsáhlé sady průvodců se výsledný portlet sestaví formou skládky – není tedy nutné psát kód přímo v Javě, stačí jen vědět, co chce příslušný tvůrce udělat.

Je-li třeba tvořit takové portlety, které mají soubor dat zobrazovat v přehledné interaktivní grafice, lze použít WebSphere Dashboards, což je rozšíření Portlet Factory. Výsledkem jsou potom portlety s klikatelnými grafy, s „tachometry“, s ukazateli pro sledování kritických stavů či s možností exportu dat do tabulkového procesoru pro další zpracování.

Portálové akcelerátory

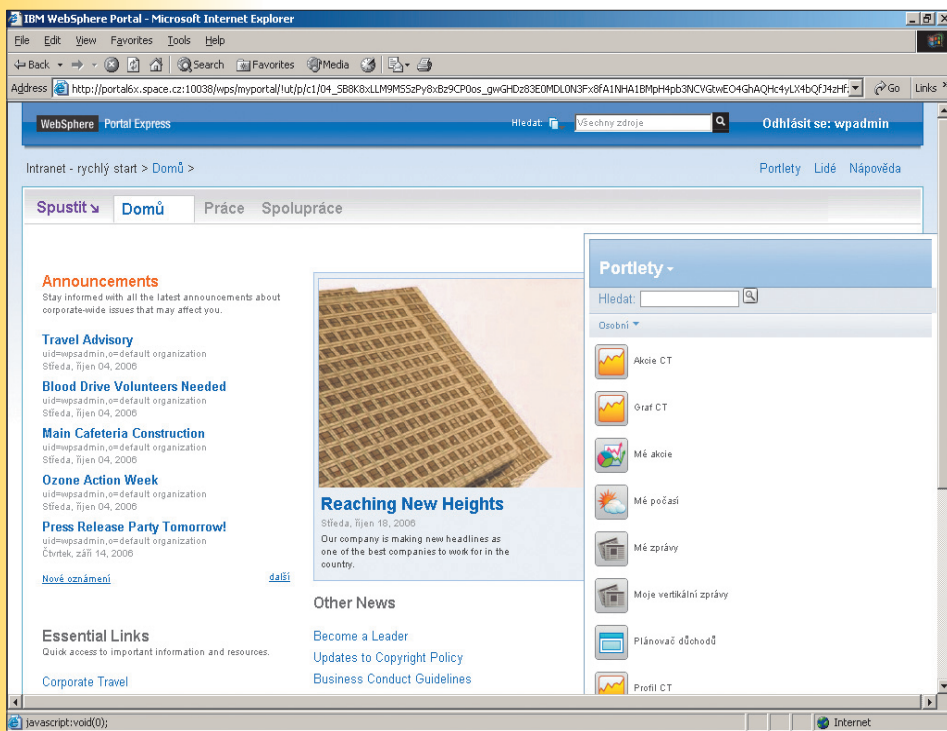
Už víme, že Portal lze využít jako robustní základ, nad kterým lze začít budovat vlastní internetový či intranetový server. IBM ovšem nenabízí pouze toto jádro, ale i sadu již hotových aplikací nad Portalem vybudovaných. Souhrnným názvem se jmenují akcelerátory, protože urychlují nasazení portálových technologií ve firmě: není třeba budo-

vat vše od začátku, stačí použít to, co je již hotovo a jen to nakonfigurovat. Akcelerátory lze nakupovat průběžně a s jejich pomocí tak rozšiřovat základní funkcionalitu Portalu.

Příklady akcelerátorů, z nichž si mohou klienti v tuto chvíli vybírat (seznam se průběžně rozšiřuje): správa webového obsahu, snadná spolupráce v týmu a podpora komunit, elektronické vzdělávání, přehledná prezentace informací v intuitivní grafice, uživatelská „samoobsluha“ připojená na SAP HR modul, správa KPI, elektronické formuláře a další.

Závěrem

WebSphere Portal lze koupit v několika edicích či balících, a to podle potřeb společnosti. Pro menší a střední firmy je určena licence WebSphere Portal Express (licencovaná na server nebo na uživatele), pro větší firmy zas licence WebSphere Portal Server a WebSphere Portal Enable.

Nový vzhled serveru Portal 6 Express se zobrazenou paletou portletů.

Tím, že jsou data prezentována pomocí portletů, lze zajistit jejich jednotný korporátní vzhled a konzistentní způsob ovládání. Každý portlet lze parametrizovat a nastavovat jeho vlastnosti. Parametry se přitom dělí do dvou skupin – na ty, které nastavuje administrátor (například k jakému zdroji dat se portlet připojuje) a jež jsou společné pro všechny, a dále na ty, které může nastavit každý uživatel sám a jež jsou platná jen pro něho (třeba kolik řádků výpisu má portlet zobrazovat). To přispívá k dalšímu přizpůsobení Portalu uživatelským požadavkům.

Správa webového obsahu

Web Content Management (WCM) je modul určený pro přímou publikaci dat na webu – může se jednat o stránky určené pro intranet i extranet či pro anonymní nebo autorizované čtenáře. Obsah je zadáván pomocí autorských šablon, do jejichž polí se vypisují data, připojují obrázky a podobně. Takto vložená data jsou zobrazována prostřednictvím publikační šablony. Součástí WCM je i základní workflow, které umožňuje nad články realizovat schvalovací proces (schváleno, zamítnuto, publikovat, archivovat).

Přizpůsobení vlastním potřebám

WebSphere Portal velmi dobře spolupracuje se systémy

Lotus Mobile Connect

Lotus Mobile Connect dovoluje organizacím efektivně zpřístupnit interní aplikace pracovníkům v terénu komunikujícím prostřednictvím různých typů připojení (CATV, ADSL, GPRS, Wi-Fi). Při současném snížení nákladů totiž optimalizuje přenos dat a zvyšuje bezpečnost (automaticky vytváří mobilní VPN pro sítě LAN i WAN). V případě výpadku automaticky znovu naváže spojení prostřednictvím v daný okamžik nejrychlejšího dostupného spojení, aniž by tím jakkoliv obtěžoval uživatele. Lotus Mobile Connect pod-

poruje mimo jiné platformy Windows Mobile 5/XP/Vista a také třeba přístroje Nokia E50, E60, E61, E62 či E70.

Lotus Mobile Connect:

- Propojuje firemní zdroje po pevných i bezdrátových IP linkách.
- Chrání citlivé informace v bezdrátovém provozu.
- Dovoluje mobilním uživatelům udržet spojení napříč různými sítěmi a umožňuje mezi nimi také automatický roaming.

- Snižuje náklady na mobilní komunikaci díky optimalizaci datového přenosu.
- Podporuje řadu platform včetně systémů Linux, Symbian, Microsoft Windows XP, Vista a Mobile či Windows 2003 Server.
- Pomáhá zvyšovat produktivitu prostřednictvím synergického efektu při současném používání softwaru pro spolupráci jako Lotus Sametime, Lotus Notes, Lotus Expeditor nebo WebSphere Portal.

Lotus Forms

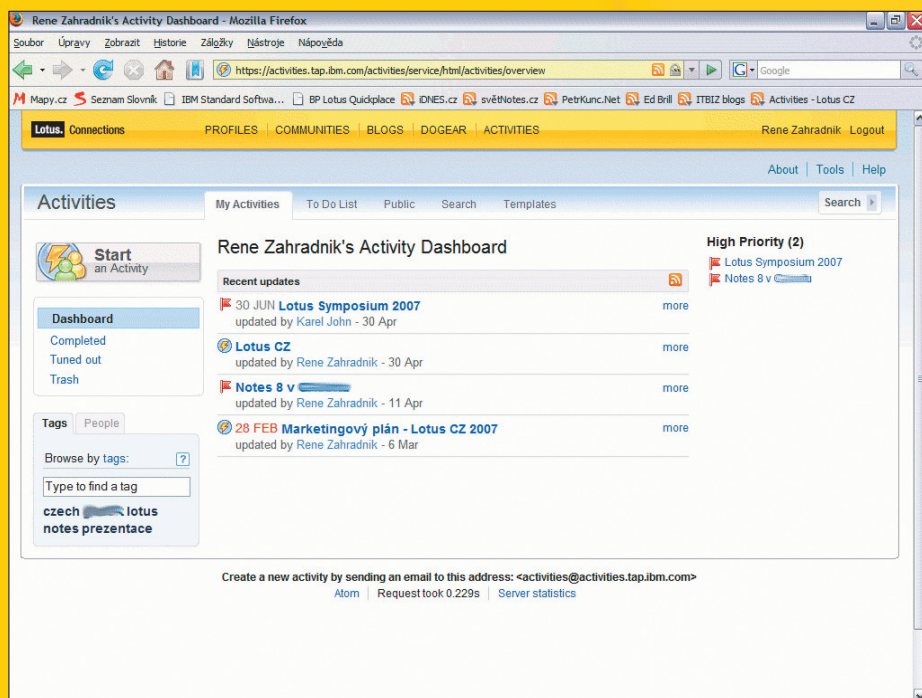
Eliminaci problémů souvisejících s manuálními papírovými procesy řeší jejich převodem do elektronické podoby Lotus Forms. Díky tomu, že práce s elektronickými formuláři je velmi jednoduchá a výsledek vypadá stejně jako na papíře, pomáhají Lotus Forms zrychlit, zprůhlednit a automatizovat interní zpracování formulářů.

Lotus Forms:

- Podporuje otevřený standard pro práci s elektronickými formuláři (W3C Xforms) – i za řadu let bude uživatel schopen formulář otevřít a pracovat s údaji nebo bude moci s formuláři pracovat i v rámci cizích řešení.
- Zrychluje přípravu formuláře a logiky oběhu v organizaci, a to díky opakovaně použitelným komponentám, které obsahují grafické zpracování vzhledu, interní pravidla a datový model.

- Umožňuje rychle připojit formuláře na různé datové zdroje a zajistit interakci mezi nimi.
- Je postaven na frameworku Eclipse, což je univerzální javová platforma vycházející z open source komunity, upravená pro komerční použití.
- Jeho elektronické formuláře jsou dostupné i pomocí webového prohlížeče či jako součást portálového řešení nebo DMS.

Lotus Connections

Aktivita dovolují jednoduše organizovat dokumenty, informace a znalosti na bázi uživatelských činností.

Lotus Connections pomáhá harmonizovat související společenský duch lidí uvnitř a okolo příslušné firmy. Zjednodušuje lidem kontakt hned několika novými cestami, což představuje klíč ke zpřístupnění a efektivnímu využití všech znalostí a schopností uvnitř organizace a v jejím okolí. Lotus Connections se přitom skládá z pěti vzájemně provázaných komponent: Profily, Komunity, Blogy, DogEar (sdílené odkazy) a Centrum Aktivit.

Lotus Connections:

- Propojí uživatele s lidmi a informacemi, které potřebuje pro svou práci.
- Pomáhá rozvíjet spolupráci a inovaci cestou propojení lidí se společnými pracovními cíli nebo profesionálním zájmem.
- Spolupráci umožňuje, posiluje i zjednodušuje před i za firewalllem.
- Pokud je společenská spolupráce posílena a podpořena v kontextu činností organizace, uvolní se do té doby latentní neomezené schopnosti a možnosti.
- Pomáhá realizovat inovace – ať už přicházejí ze spodní části organizační struktury, nebo z té horní.

CHCETE MÍT SPOLUPRÁCI PEVNĚ V RUKÁCH?

_29. den: Situace je neúnosná. Všichni čekají na odpovědi, ale ty nepřicházejí. Práce stojí. Spousta vzkazů právě teď ztrácí na hodnotě někde uprostřed sítě. Je třeba jednat.

_30. den: Dan dostal nápad. Okamžitou odpověď od kolegy dostaneme jen v případě, pokud budeme všichni stále pohromadě. Dan jako vždy vyřešil situaci elegantně.

_31. den: Vše už je OK. Software IBM Lotus odvrátil blížící se katastrofu. Když jsme od sebe roztrhli poslední dva kolegy, všichni si oddechli.

Informace a znalosti jsou nejcennějším aktivem organizací. Jejich **rychlá výměna a efektivní zpracování** je základem **vysoké produktivity práce**. Software **IBM Lotus Notes/Domino 8** představuje nejen **nadstandardní e-mailové a kalendářové služby** se zcela **novým uživatelským prostředím**, ale je v něm mnohem více: **propojení s chatem, sdílení dokumentů, integrovaný editor dokumentů, tabulek a prezentací, zpracování workflow a propojení s dalšími aplikacemi**, které podpoří **úspěch vašeho týmu**. Samozřejmostí je vysoká úroveň **zabezpečení a nezávislost na platformě** (Linux, Mac, Windows).

Chcete se dozvědět více? Navštivte:

www.pevnevrukach.cz

Bližší informace o nabídce IBM na **ibm.com/software/cz**

IBM, Lotus, logo IBM a logo Lotus jsou ochranné známky nebo registrované ochranné známky společnosti International Business Machines Corporation v USA a případně dalších zemích. © 2007 IBM Corporation. Všechna práva vyhrazena.

Lotus

